

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Змін до Порядку формування та ведення Реєстру волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації»

1. Мета

Проект наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Змін до Порядку формування та ведення Реєстру волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації» (далі – проєкт) розроблено з метою сприяння здійсненню волонтерської діяльності, її підтримці та заохоченню до участі в ній фізичних осіб – благодійників.

Деякі положення Порядку формування та ведення Реєстру волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30 жовтня 2014 року № 1089, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 19 листопада 2014 за № 1471/26248 (далі – Порядок), доопрацьовано та спрощено процедури, пов'язані з включенням фізичних осіб – благодійників до Реєстру волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації (далі – Реєстр).

Зазначенні зміни здійсненні відповідно до:

змін, внесених до Закону України «Про волонтерську діяльність» Законом України від 08 січня 2025 року № 4186-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння розвитку волонтерської діяльності серед здобувачів освіти» (далі – Закон № 4186);

положень частини третьої статті 3 Закону України «Про адміністративні послуги» (далі – Закон № 5203);

змін до Податкового кодексу України (далі – Кодекс), внесених Законом України від 25 лютого 2025 року № 4254-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання благодійництва у період воєнного стану» (далі – Закон № 4254);

змін до положень постанови Кабінету Міністрів України від 08 квітня 2025 року № 404 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 березня 2012 року № 236 і від 17 січня 2018 року № 55» (далі – постанова № 404).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Порядок розроблено відповідно до пункту 2¹ розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України від 05 липня 2012 року № 5073-VI «Про

благодійну діяльність та благодійні організації» (далі – Закон № 5073) та Закону України від 19 квітня 2011 року № 3236-VI «Про волонтерську діяльність» (далі – Закон № 3236).

Порядок врегульовує процедуру включення фізичної особи – благодійника до Реєстру.

ДПС веде Реєстр відповідно до пункту 2¹ розділу VII «Прикінцеві положення» Закону № 5073 з метою забезпечення контролю за оподаткуванням благодійної допомоги, наданої благодійниками, включеними до Реєстру на користь осіб, визначених підпунктом 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу.

До розрахунку загального місячного (річного) оподаткованого доходу не включаються сума (вартість) благодійної допомоги, визначеної підпунктом 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу.

Включення волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації (далі – волонтер АТО та/або здійснення заходів із забезпечення НБО) до Реєстру або внесення змін до Реєстру відбувається на підставі Заяви про включення / внесення змін до Реєстру волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації за формою № 1-РВ, встановленої додатком 3 до Порядку (далі – заява).

Заява містить розділ, у якому передбачено визначення заявником категорій осіб, на користь яких надається благодійна допомога, сума (вартість) якої не включається до оподаткованого доходу.

Статтею 170 Кодексу визначено особливості нарахування (виплати) та оподаткування окремих видів доходів.

Законом № 4254 внесено зміни до підпункту 170.7.8 пункту 170.7 статті 170 Кодексу, згідно з якими не включається до оподаткованого доходу благодійна допомога, що надається згідно з підпунктом 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу у сумі (вартості) та у період, визначені підпунктом «б» підпункту 170.7.8 пункту 170.7 статті 170 Кодексу, що виникла у платників податку, визначених підпунктом 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу.

Цими змінами не передбачено розмежування між категоріями фізичних осіб, визначеними підпунктом 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу, на користь яких надається благодійна допомога, сума (вартість) якої не включається до податкового доходу.

У зв'язку з цим та з метою спрощення форми заяви та Порядку запропоновано виключити з їх змісту посилання на категорії фізичних осіб, визначених у підпунктах «а» та «в» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165

Кодексу, залишивши посилання на підпункт 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 Кодексу.

Законом № 4186, яким вносяться зміни до частини третьої статті 5 Закону № 3236, передбачено, що організації та установи, що залучають до своєї діяльності волонтерів, зобов'язані надавати волонтеру на його вимогу письмове підтвердження здійснення ним волонтерської діяльності, періоду та часу здійснення такої діяльності.

Водночас відповідно до частини третьої статті 3 Закону № 5203 встановлено, що до адміністративних послуг також прирівнюється надання органом виконавчої влади, іншим державним органом, органом влади Автономної Республіки Крим, органом місцевого самоврядування, їх посадовими особами, державним реєстратором, суб'єктом державної реєстрації витягів та виписок із реєстрів, довідок, копій, дублікатів документів та інші передбачені законом дії, у результаті яких суб'єкту звернення, а також об'єкту, що перебуває в його власності, володінні чи користуванні, надається або підтверджується певний юридичний статус та/або факт.

Отже, з метою встановлення симетричної норми у Порядку, підтвердження включення/перебування волонтерів АТО та/або здійснення заходів із забезпечення НБО у Реєстрі, а також для створення зручних умов для комунікації цих волонтерів з контролюючими органами через отримання актуальних даних з Реєстру, проєктом передбачено можливість отримувати такі дані у вигляді витягу в електронній формі, сформованого засобами інформаційно-комунікаційної системи ДПС автоматично під час здійснення реєстраційних дій, а також у відповідь на надісланий волонтерами АТО та/або здійснення заходів із забезпечення НБО запит у електронній формі.

Відповідно до змін, передбачених постановою № 404, у тексті Порядку термін «електронний підпис» змінено терміном «кваліфікований електронний підпис або удосконалений електронний підпис».

3. Основні положення проєкту акта

У проєкті запропоновано виключити із тексту Порядку та форми заяви посилання на категорії фізичних осіб, на користь яких надається благодійна допомога, та посилань на підпункти «а» та «в» підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Кодексу, зокрема, з:

визначення терміна «волонтер АТО та/або здійснення заходів із забезпечення НБО» (пункт 1.2 розділу I Порядку);

переліку даних Реєстру, що оприлюднюються (абзац третій пункту 1.3 розділу I Порядку);

структури Реєстру (пункт 9 додатка 1 до Порядку);

форми заяви – (абзац четвертий пункту 2.1 розділу II Порядку та розділ 7 заяви, додаток 3 до Порядку).

Згідно з проєктом передбачено нові положення Порядку, згідно з якими волонтер АТО та/або здійснення заходів із забезпечення НБО, включений до Реєстру, може отримувати про себе дані з Реєстру у вигляді витягу з Реєстру у електронній формі, на підставі надісланого запиту в електронній формі.

Такий витяг формується засобами інформаційно-комунікаційної ДПС автоматично, після включення / внесення змін / виключення волонтера АТО та/або здійснення заходів із забезпечення НБО до/з Реєстру, або на поточну дату, на запит волонтера АТО та/або здійснення заходів із забезпечення НБО, надісланий таким волонтером до контролюючого органу технічними засобами електронної комунікації.

У тексті Порядку термін «електронний підпис» змінено на термін «кваліфікований електронний підпис або удосконалений електронний підпис».

У тексті Порядку та додатках доповнено після слова «Прізвище» словами «(за наявності)», та слова «Прізвище та ініціали» змінюються на «(власне ім'я та Прізвище)».

4. Правові аспекти

Наказ Міністерства фінансів України від 30.10.2014 № 1089 «Про затвердження Порядку формування та ведення Реєстру волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 19.11.2014

за № 1471/26248;

Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації»;

Закон України «Про волонтерську діяльність»;

Закон України «Про адміністративні послуги»;

Податковий кодекс України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація норм наказу не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт наказу потребує погодження з Міністерством цифрової трансформації України, Державною податковою службою України, Національним банком України.

Проєкт наказу не є регуляторним актом, що потребує відповідного висновку Державної регуляторної служби України.

Проєкт наказу підлягає державній реєстрації в Міністерстві юстиції України.

Проект наказу не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю та не потребує зазначення позицій відповідних заінтересованих сторін.

Проект наказу не потребує направлення на погодження до Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні.

Проект наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності і не потребує зазначення позиції Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

У проекті наказу відсутні положення, які відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», потребують обговорення з громадськістю.

7. Оцінка відповідності

У проекті наказу відсутні положення, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

8. Прогноз результатів

Прийняття проекту наказу забезпечить спрощення процедур реєстрації волонтерів АТО та/або здійснення заходів із забезпечення НБО.

Проект наказу не має впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; на розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО